

FACTSHEET

SOCIAAL MEDISCHE ZORG AAN WEST-BRABANTSE DAK- EN THUISLOZEN IN 2019-2020

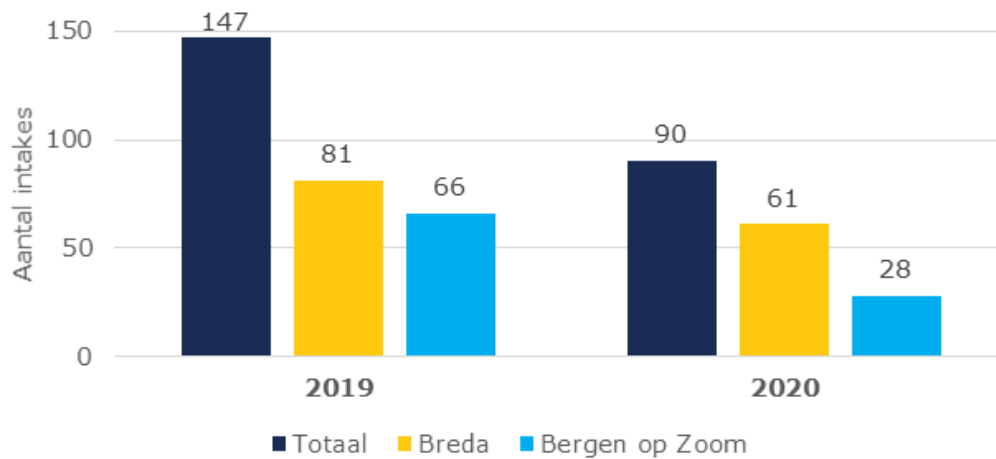
Inleiding

Vanaf juli 2015 heeft de GGD laagdrempelige spreekuren in Breda en Bergen op Zoom voor mensen die dak- of thuisloos zijn. Daarnaast bezoekt zij deze mensen op vindplaatsen in de regio West-Brabant. De GGD verpleegkundige voert een eerste onderzoek uit, verleent verpleegkundige zorg en begeleidt mensen naar een zorgverlener indien nodig. Deze verpleegkundige inzet moet ervoor zorgen dat zorgmijdende dak- of thuisloze mensen goede toegang hebben tot sociaal-medische zorg.

Om de sociaal- medische gezondheid van deze doelgroep in kaart te brengen, maakt de GGD jaarlijks een factsheet op basis van de informatie die de verpleegkundige verzamelt tijdens de intake (het eerste onderzoek). Deze informatie bestaat onder andere uit: demografische kenmerken, het sociale netwerk en de medische- en geestelijke gezondheid. De factsheet geeft inzicht in de sociaal- medische situatie van mensen die dak- of thuisloos zijn en een intake hebben gehad bij de GGD verpleegkundige in een bepaald jaar. De factsheet geeft dus geen volledig beeld van de gezondheid van alle mensen die dak- of thuisloos zijn in West-Brabant.

De factsheet die voor u ligt, is de vierde op rij. Vanwege de coronacrisis hebben we over het jaar 2019 geen factsheet uitgebracht. Voorliggende document beschrijft daarom de sociaal-medische situatie van dak- en thuislozen op basis van de intakes in 2019 en 2020.

Door verschillende factoren is niet elke vraag voor iedereen beantwoord. Als het aantal afwijkt van het totaal, geven wij dat aan met de notatie N.

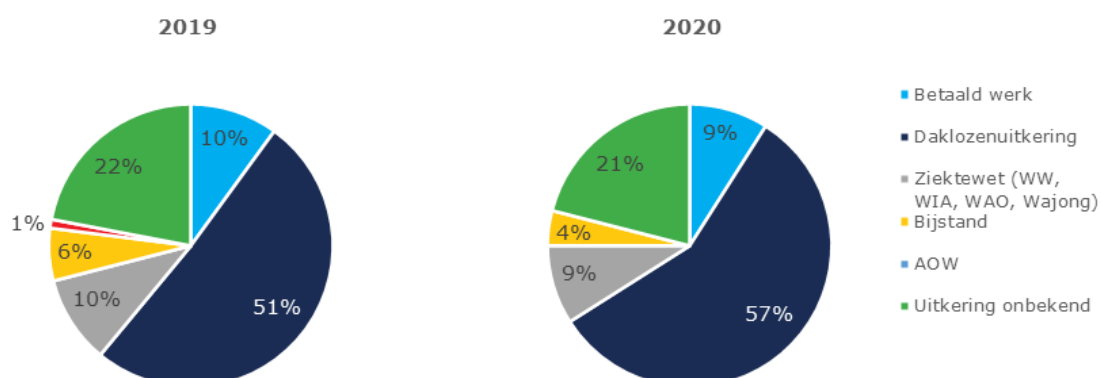
Figuur 1. Aantal intakes bij de GGD verpleegkundige in West-Brabant in 2019 en 2020.

Aantal intakes en demografische kenmerken

In 2019 hebben er 147 intakes plaatsgevonden: 81 in Breda en 66 in Bergen op Zoom. In 2020 hebben er 90 intakes plaatsgevonden: 61 in Breda en 28 in Bergen op Zoom (van 1 was de intake plaats onbekend). Zoals te zien is in figuur 1 is het aantal intakes afgenomen in 2020 ten opzichte van 2019 en ook ten opzichte van voorgaande jaren. Dit zal te maken hebben met de coronapandemie. In zowel 2019 (83%; N=145) als 2020 (79%; N=87) was het merendeel man. De leeftijd lag in 2019 tussen de 19 en 71 jaar, met een gemiddelde van 38 jaar (N=144) en in 2020 tussen de 19 en 81 jaar, met een gemiddelde van 43 jaar (N=84). Zowel in 2019 (74%; N=110) als in 2020 (63%; N=70) waren de meesten van Nederlandse afkomst. Van alle onderzochte mensen verbleef er in 2019 maar 1 iemand illegaal in Nederland (N=101) en in 2020 niemand (N=65). Zowel in 2019 (29%; N=140) als in 2020 (31%; N=88) was MBO het meest voorkomende opleidingsniveau.

Inkomen en arbeidsverleden

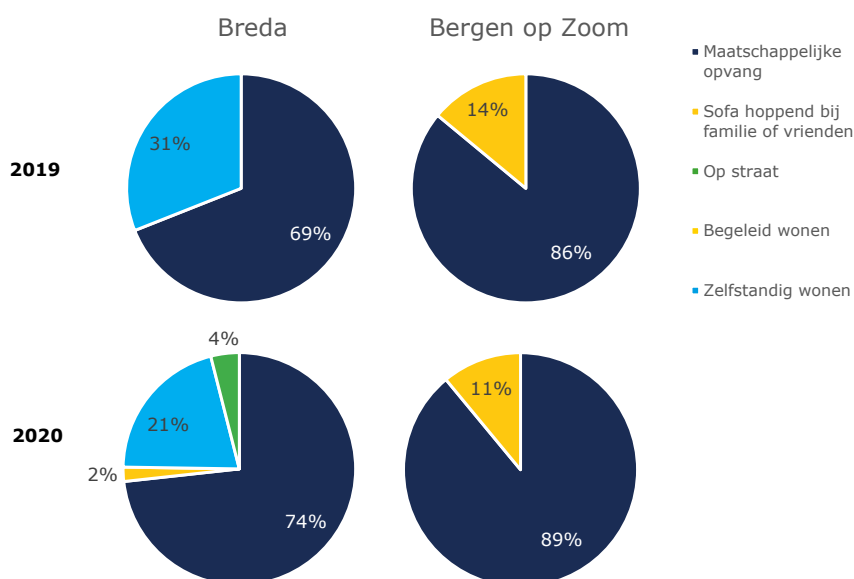
In 2019 hadden 89 van de onderzochte mensen een inkomen (62%; N=143) en in 2020 waren dit 56 van de onderzochte mensen (63%; N=89). Van deze mensen ontving ongeveer de helft een daklozenuitkering (2019: 51%; N=89 en 2020: 57%; N=56) (figuur 2). Van 124 mensen in 2019 en 82 mensen in 2020 is bekend dat zij een arbeidsverleden hebben. Tijdens de intake gaven 56 mensen in 2019 en 31 mensen in 2020 aan dat zij minder dan een jaar geleden voor het laatst hebben gewerkt (resp. 45%; N=124 en 38%; N=82).

Figuur 2. De verschillende inkomensbronnen van mensen die dak- of thuisloos zijn in 2019 (N=143) en 2020 (N=89).

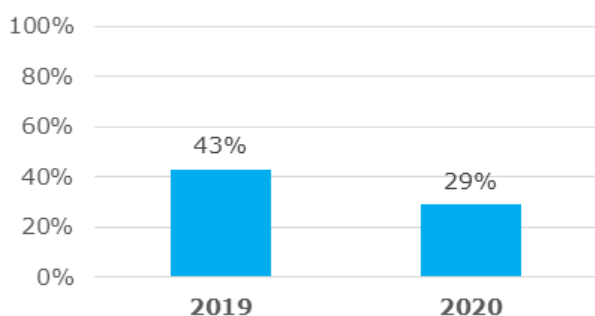
Onderdak, sociaal netwerk en hulptrajecten

De meeste mensen verbleven in de maatschappelijke opvang (figuur 3), de locatie waar ook de inloopspreekuren plaatsvinden.

Figuur 3. Type verblijf van mensen die dak- of thuisloos zijn uitgesplitst naar spreekuurlocatie in 2019 (N=135) en 2020 (N=81).

Figuur 4 laat zien dat over heel West-Brabant het percentage mensen dat op intake kwam en dat aangehaakt was bij een hulpinstelling is afgenomen in 2020 ten opzichte van 2019. De coronapandemie kan op deze daling van invloed zijn geweest. In 2019 zijn in Bergen op Zoom (47%; N=62) iets meer mensen aangehaakt bij een hulpinstelling dan in Breda (39%; N=59). In 2020 was het aantal in Bergen op Zoom (46%; N=26) wederom hoger dan in Breda (13%; N=30).

Figuur 4. Percentage mensen aangehaakt bij een hulpinstelling in 2019 (N=121) en 2020 (N=56).

Tijdens de intake vragen de GGD-verpleegkundigen naar het sociale netwerk van de mensen. In 2020 gaf 12% (N=90) aan steun te ontvangen van hun sociale netwerk. In 2019 was dit 21% (N=144).

Verzekering en huisarts

Ongeveer de helft van de onderzochte mensen in 2019 en 2020 had een basisverzekering (resp. 59%; N=146 en 59%; N=90). Daarnaast stond in 2019 62% (N=144) ingeschreven bij de huisarts en in 2020 was dit 63% (N=89). Meer dan de helft van de mensen heeft het afgelopen jaar de huisarts bezocht. In 2019 was dit 66% (N=116) en in 2020 was dit 70% (N=66).

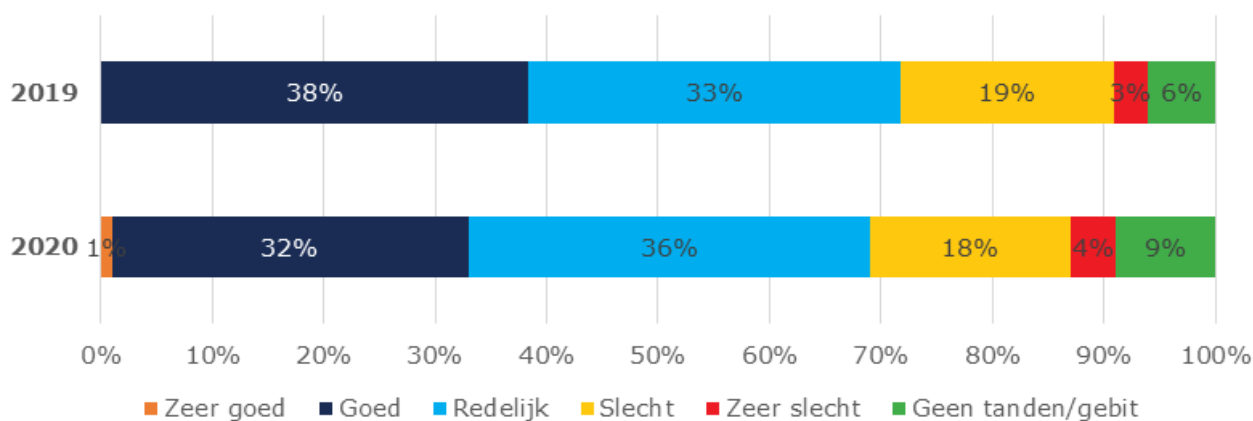
Tabel 1. Percentage mensen met een basisverzekering en mensen die staan ingeschreven bij een huisarts.

	2019	2020
Heeft basisverzekering	59% (N=146)	59% (N=90)
Staat ingeschreven bij huisarts	62% (N=144)	63% (N=89)

Staat van het gebit

Het percentage mensen met een redelijk tot zeer goed gebit naar beoordeling van de verpleegkundige, blijft nagenoeg gelijk de afgelopen twee jaar. Ook vergeleken met 2018 is dit nagenoeg gelijk gebleven. Het percentage mensen zonder gebit of met zeer slechte tanden is iets toegenomen in 2020 (figuur 5).

Ongeveer een vijfde van de mensen ervoer gebitsklachten (2019: 16%; N=135 en 2020: 18%; N=88). Meest genoemde klachten waren pijn, gaatjes en afgebroken tanden. Voor twee derde van de onderzochte mensen was het laatste bezoek aan de tandarts langer dan een jaar geleden (2019: 69%; N=137 en 2020: 67%; N=88).

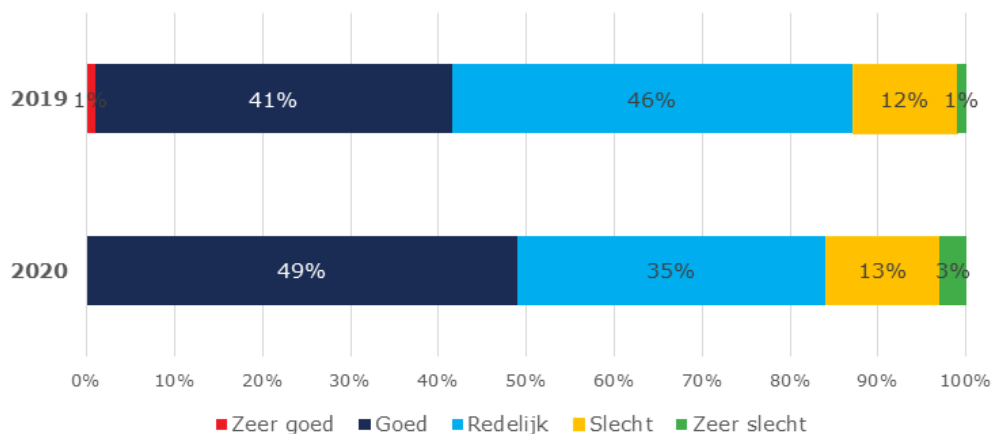
Figuur 5. Inschatting staat gebit door verpleegkundige in 2019 (N=144) en 2020 (N=90).

Geestelijke gezondheid en verslaving

Een kwart van de onderzochte mensen ervoer geestelijke problemen (2019: 26%; N=136 en 2020: 24%; N=87). Dit is lager dan in 2018 (35%; N=125) en 2017 (29%; N=125). De gerapporteerde psychische klachten waren zeer divers. Meest genoemd waren depressieve klachten, ADHD en PTSS.

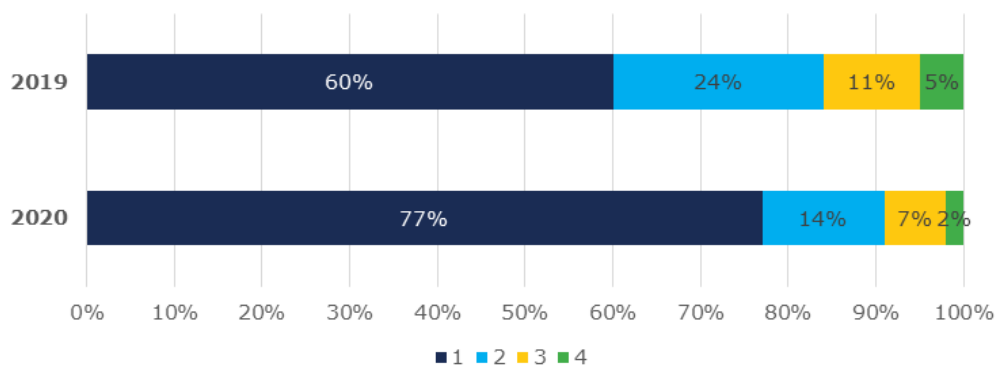
Zowel in 2019 als in 2020 rookte 79% van de onderzochte mensen (resp. N=112 en N=86). Daarnaast had één op de drie een andere verslaving, zoals een drugs- of gokverslaving (2019: 32%; N=133 en 2020: 32%; N=81).

Tijdens de intake beoordelen de verpleegkundigen de algemene gezondheid (figuur 6). In 2019 werd bij 13% van mensen de gezondheid als slecht tot zeer slecht beoordeeld (N=125) en in 2020 bij 16% van de mensen (N=79).

Figuur 6. Algemene beoordeling gezondheid dak- en thuislozen door verpleegkundige in 2019 (N=125) en 2020 (N=79).

Tijdens de intake stellen de verpleegkundigen de hulpvraag vast en beoordelen deze op mate van ernst. Op een schaal van 1 (niet ernstig) tot 4 (zeer ernstig) beoordeelden de verpleegkundigen de hulpvraag (figuur 7).

Figuur 7. Inschatting ernst van de hulpvraag door verpleegkundige in 2019 (N=145) en 2020 (N=90) (schaal 1-4).

Vervolgacties naar aanleiding van de intake

Naar aanleiding van de intake hebben in 2019 28 mensen en in 2020 14 mensen een vervolgspraak gehad bij de GGD-verpleegkundige (resp. 21%; N=133 en 19%; N=76). In totaal zijn er in 2019 15 mensen en in 2020 5 mensen doorverwezen naar een andere zorg- of hulpverlener, zoals de huisarts of ggz.